

HIIUMAA PUHKEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

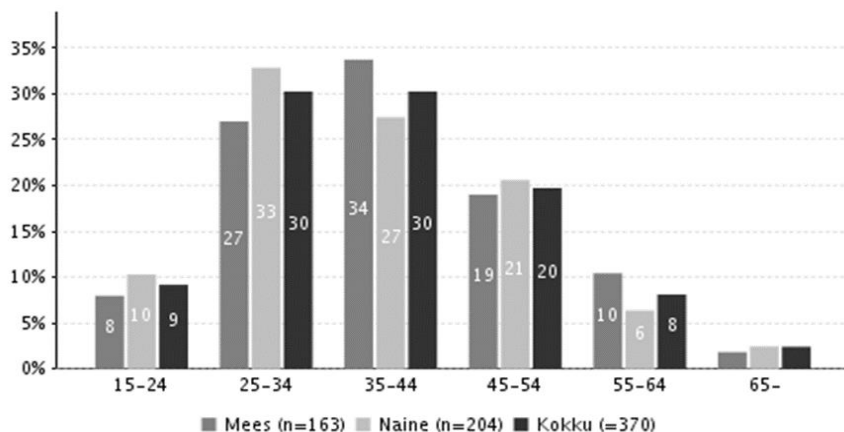
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Hiumaa puhkeala küllastajauuringu käigus koguti 411 ankeeti.

Tulemused

Hiiumaa puhkeala külastajatest oli külastajauuringu andmetel 55% naissoost ja 45% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 52%, keskeriharidusega 24%, keskkharidusega 19%, põhiharidusega 4% ja algharidusega 1% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Puhkeala külastajatest 90% elab Eestis, järgnevad Leedu ja Poola (2%), Saksamaa, Läti ja Soome (1%), seejärel teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (26%), Tartu linn (10%), Hiiumaa vald ja Pärnu linn (5%), Viljandi linn (4%), Rae vald (3%), Kärdla linn, Tartu vald, Võru linn, Võru vald ja Rapla vald (1%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Puhkeala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (70%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (22%), üksinda liikujaid oli 7%. Igas teises seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

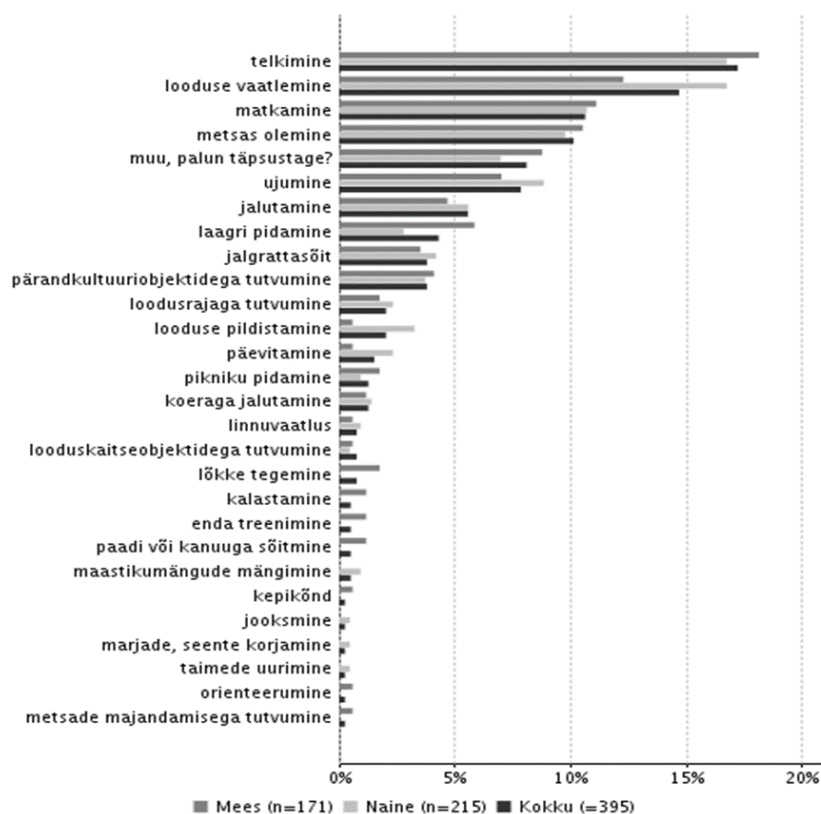
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	287	76
teised sugulased	7	2
sõbrad	69	18
töökaaslased	5	1
klass	4	1
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	3	1
pensionäride grupp	1	0
teised, kes?	2	1
Kokku	378	100

Hiiumaa puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 49%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 43%-le ja planeerimata sihtkoht 9%-le vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, ujumine, looduse pildistamine, pikniku pidamine, matkamine, loodusrajaga tutvumine, lõkke tegemine, järgnesid telkimine, päevitamine, looduskaitseobjektidega tutvumine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad telkimist, looduse vaatlemist, matkamist, metsas olemist, ujumist, jalutamist, laagri pidamist, jalgrattasõitu jne (Joonis 2). Muude tegevuste all oli enim nimetatud erinevatel üritustel osalemist ja rannapuhkust.

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

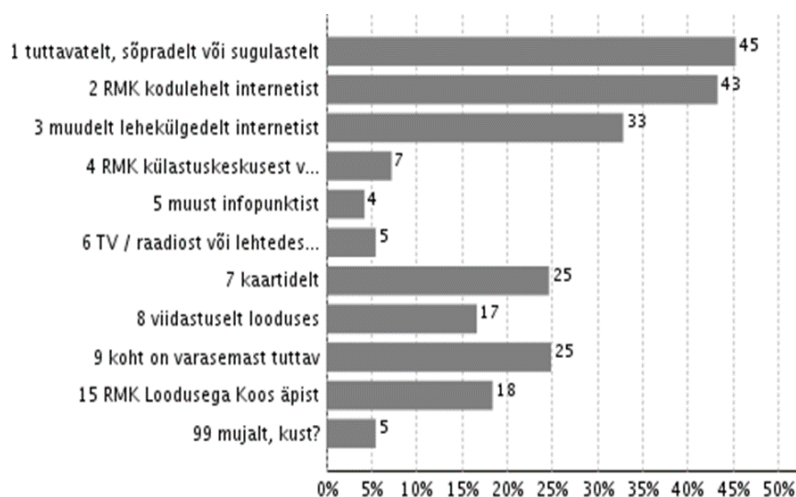
Hiiumaa puhkeala kõige enam külastatavad objektid olid Säätetirbi telkimisala (39% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Tõrvanina telkimisala (35%), Ristna külastuskeskus ja teabepunkt ning Kaleste telkimisala (31%), Vanajõeoru õpperada (24%), Orjaku õpperada (21%), Palli telkimisala (19%), Rebastemäe õpperada (18%), Mägipä telkimisala (14%), Luidja telkimisala (13%), Hirmuste telkimisala ja Kaleste õpperada (12%), millele järgnevad teised objektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 4,33 objekti.

Hiiumaa puhkeala küllastusest 48% tehakse suvel (juuni-august), 22% kevadel (aprill-mai), 15% sügisel (september-november) ja 15% talvel (detsember-märts).

Päevaseid küllastajaid oli 5% kõigist küllastajatest ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 4,4 tundi. Ööbijaid oli 95% ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 3,3 ööpäeva (mediaan 3 ööpäeva). Ööbijatest 26% veetis alal ühe öö, 33% kaks ööd, 17% kolm ööd, 10% neli ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasisid ja lõkkekohti, aga ka metsaonne, metsamaju ja majutusettevõtteid. Esimest korda Hiiumaa puhkealal viibijaid oli 36% küllastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (80% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (77%), millele järgneb sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (10%), jalgratas (8%), jalgsi liikujad (2%), tellitud buss, liinibuss ja mootorratas (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

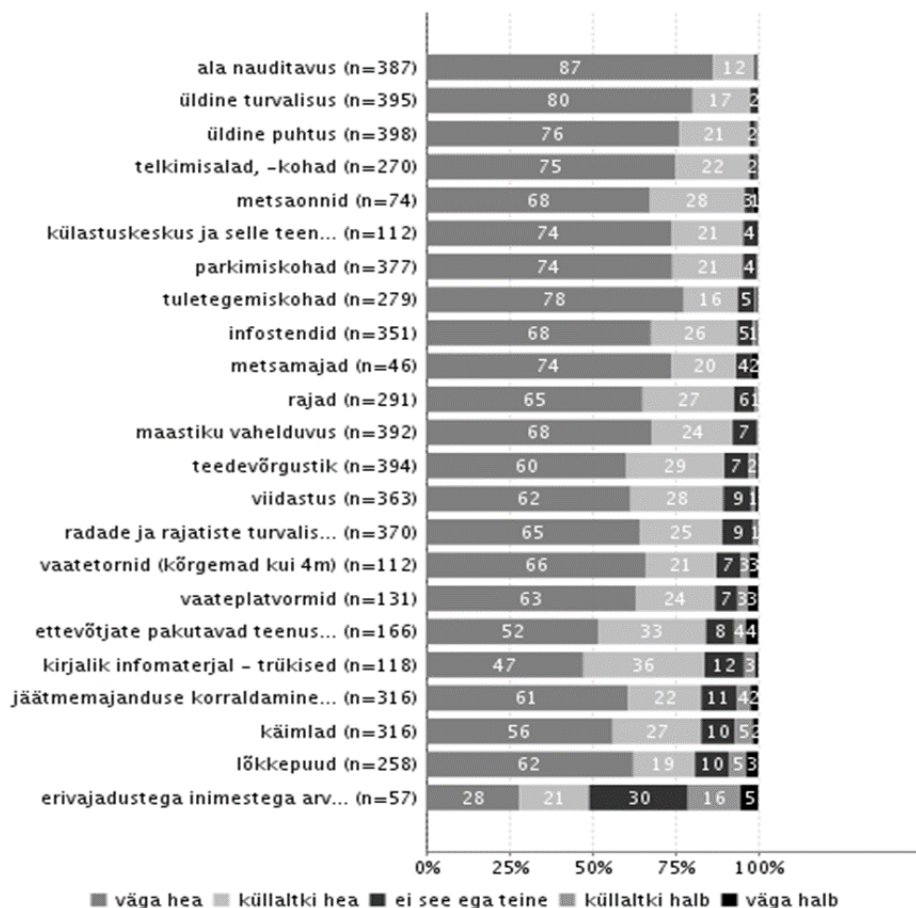

Joonis 3. Informatsiooniallikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha puhkealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 78% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse küllastusega seoses raha kulutanud. Küllastajad kulutasid keskmiselt 115,46 eurot küllastuskorra kohta (mediaan 65,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest, seejärel ostudele kohvikutes ja restoranides, majutusele ja ostudele bensiinijaamadest.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, tutvumine alaga, stressi maandamine, olla perega, viibimine koos oma seltskonnaga jne.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid puhkeala külastajad telkimisalade ja -kohtade, metsaonni, külustuskeskuse ja selle teenuste, parkimiskohtade, tuletegemiskohtade, infostendide, metsamajade ja radade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

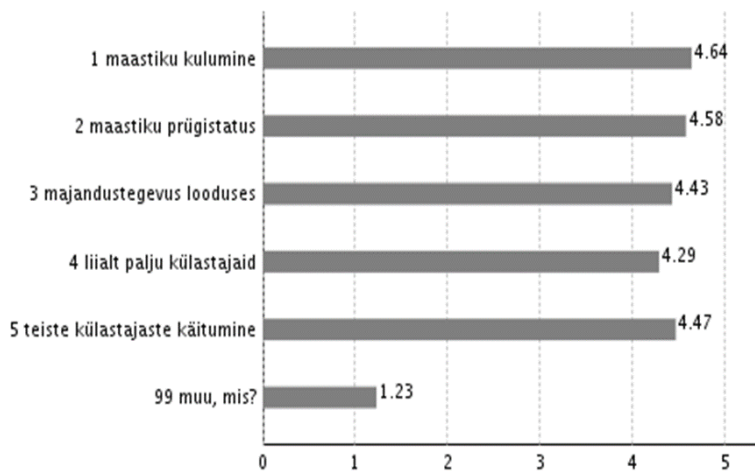

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 99% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestele loodud teenuste hulgale.

Hiumaa puhkeala külustus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid rajatiste seisukorra, külastajate käitumisega seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid

89% külastajatest tundsid, et tänu Hiiumaa puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 120 eurot, mis on võrreldav puhkusepaketiga kodumaal.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (19% uuringus osalejatest), seejärel spordi- ja harrastusvõimalustest (12%), kauplustest (11%), majutusest ja juhendatud retkekorraldusest (9%).

Enim nimetatud summad inimese kohta eest oli 50 eurot majutuse eest, 10 eurot ülejäänud teenuste eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatatud Hiiumaa puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,57 (üleriigiline loodusalade külastajarahuloluindeks oli 4,45).